

CK.0000061525

QUỐC PHÒNG
Ủ QUÂN SỰ VIỆT NAM

LỊCH SỬ

KHÁNG CHIẾN CHỐNG MỸ CỨU NƯỚC

1954 - 1975

TẬP IX
TÍNH CHẤT, ĐẶC ĐIỂM, TÂM VÓC
VÀ BÀI HỌC LỊCH SỬ

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

YÊN
EU

HỘI ĐỒNG CHỈ ĐẠO XUẤT BẢN

TS. NGUYỄN DUY HÙNG	- Chủ tịch
Thiếu tướng, PGS. TS. VŨ QUANG ĐẠO	- Phó Chủ tịch
TS. HOÀNG PHONG HÀ	- Ủy viên
Đại tá, PGS. TS. HỒ KHANG	- Ủy viên
TS. LƯU TRẦN LUÂN	- Ủy viên

Mã số: 9(V)2
CTQG - 2013

BỘ QUỐC PHÒNG
VIỆN LỊCH SỬ QUÂN SỰ VIỆT NAM

LỊCH SỬ
KHÁNG CHIẾN
CHỐNG MỸ
CỨU NƯỚC
1954 - 1975

TẬP IX
TÍNH CHẤT, ĐẶC ĐIỂM, TÂM VÓC
VÀ BÀI HỌC LỊCH SỬ

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT
HÀ NỘI - 2013

CHỈ ĐẠO NỘI DUNG

**Thiếu tướng, PGS. TS. VŨ QUANG ĐẠO
Đại tá, PGS. TS. NGUYỄN MẠNH HÀ
Đại tá, PGS. TS. HỒ KHANG**

CHỦ BIÊN

Đại tá, TS. NGUYỄN HUY THỰC

TÁC GIẢ

**GS. TS. NGUYỄN NGỌC CƠ
Đại tá, PGS. TS. HỒ KHANG
Đại tá ĐỖ XUÂN HUY
Đại tá NGUYỄN VĂN MINH
Đại tá, TS. NGUYỄN HUY THỰC
Thiếu tá, ThS. NGUYỄN VĂN QUYỀN
Thiếu tá, ThS. LÊ QUANG LẠNG
Trung úy, ThS. TRẦN HỮU HUY
Cử nhân NGÔ QUANG CHÍNH**

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Thắng lợi vĩ đại của cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước là kết quả tổng hợp của nhiều nhân tố, phản ánh nỗ lực phi thường của toàn Đảng, toàn quân, toàn dân ta trong suốt 21 năm chiến đấu đầy gian khổ, hy sinh, là thiên hùng ca bất hủ của thế kỷ XX. Năm tháng sẽ trôi qua, nhưng "thắng lợi của nhân dân ta trong sự nghiệp kháng chiến chống Mỹ, cứu nước mãi mãi được ghi vào lịch sử dân tộc ta như một trong những trang chói lọi nhất, một biểu tượng sáng ngời về sự toàn thắng của chủ nghĩa anh hùng cách mạng và trí tuệ con người, và đi vào lịch sử thế giới như một chiến công vĩ đại của thế kỷ XX, một sự kiện có tầm quan trọng quốc tế to lớn và tính thời đại sâu sắc". Thắng lợi đó đã mở ra một kỷ nguyên mới của lịch sử dân tộc, chấm dứt vĩnh viễn ách thống trị hơn một thế kỷ của chủ nghĩa đế quốc trên đất nước ta, làm đảo lộn chiến lược toàn cầu phản cách mạng của đế quốc Mỹ, hoàn thành cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân trên cả nước, xóa bỏ mọi chướng ngại trên con đường thực hiện thống nhất nước nhà, đưa cả nước tiến lên chủ nghĩa xã hội, đem lại niềm tin cho các dân tộc trên thế giới đang đấu tranh cho hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội.

Với dã tâm đen tối, ngay sau khi Hiệp định Giơnevơ được ký kết, đế quốc Mỹ đã nhảy vào miền Nam thay chân Pháp, hòng chia cắt lâu dài nước ta, biến miền Nam nước ta thành căn cứ quân sự, nơi thử nghiệm chính sách thực dân mới, phòng tuyến ngăn chặn ảnh hưởng của chủ nghĩa xã hội tràn xuống Đông Nam Á, răn đe phong trào đấu tranh giải phóng dân tộc trên thế giới.

Để thực hiện được mục tiêu chiến lược đề ra, đế quốc Mỹ đã liên tục thực hiện nhiều chiến lược chiến tranh, huy động đến mức cao nhất tiềm lực kinh tế, quân sự của nước Mỹ, đồng thời ra sức tuyên truyền lừa bịp nhân dân thế giới và lôi kéo các nước phụ thuộc tham gia chiến tranh xâm lược Việt Nam.

Trước âm mưu và hành động xâm lược của đế quốc Mỹ, Đảng Lao động Việt Nam đứng đầu là Chủ tịch Hồ Chí Minh, nêu cao tinh thần độc lập tự chủ đã đề ra đường lối kháng chiến đúng đắn, sáng tạo, huy động sức mạnh của cả dân tộc và thời đại tiến hành cuộc chiến tranh yêu nước vĩ đại vì độc lập, tự do và phẩm giá con người. Kế thừa những kinh nghiệm quý báu của cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược, phát huy truyền thống đánh giặc của tổ tiên, dưới sự lãnh đạo đúng đắn của Đảng, quân và dân cả nước đã nêu cao tinh thần quyết chiến quyết thắng, vừa đánh địch vừa xây dựng lực lượng về mọi mặt, vừa ra sức xây dựng và bảo vệ hậu phương miền Bắc, vừa anh dũng chiến đấu giải phóng miền Nam. Trước một kẻ địch lớn mạnh gấp bội, quán triệt tư tưởng tiến công cách mạng, quân và dân ta đã sáng tạo ra nhiều cách đánh hiệu quả, vừa đánh vừa thăm dò, vừa đánh vừa đúc rút kinh nghiệm chiến đấu, đánh địch bằng ba mũi giáp công, trên cả ba vùng chiến lược: rừng núi, nông thôn đồng bằng và đô thị, vừa đánh vừa mài sắc nghệ thuật quân sự, từ khởi nghĩa từng phần tiến lên chiến tranh cách mạng, lần lượt đánh bại những bước leo thang chiến tranh của đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai, giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất Tổ quốc.

Luận giải, phân tích tính chất, đặc điểm, tầm vóc và những bài học lịch sử của cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước là nội dung tập cuối cùng của bộ sách.

Xin trân trọng giới thiệu cuốn sách với bạn đọc.

Tháng 3 năm 2013

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT

LỜI NÓI ĐẦU

Thắng lợi của cuộc Tổng tiến công và nổi dậy mùa Xuân 1975 là mốc lịch sử trọng đại, đánh dấu sự toàn thắng của sự nghiệp kháng chiến chống Mỹ, cứu nước của nhân dân ta và là một trong những chiến công rực rỡ nhất trong lịch sử chống ngoại xâm của dân tộc. Đó là bản thiên anh hùng ca bất hủ của chiến tranh nhân dân Việt Nam trong thời đại Hồ Chí Minh.

Thắng lợi đó là thành quả vĩ đại phản ánh những nỗ lực phi thường của một dân tộc nhỏ, một nước nghèo, nhưng biết đồng lòng chung sức, triệu người như một, dưới sự lãnh đạo của Đảng Lao động Việt Nam (nay là Đảng Cộng sản Việt Nam), đứng đầu là Chủ tịch Hồ Chí Minh, kết hợp sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại, biết đánh và biết thắng quân xâm lược Mỹ - một siêu cường về kinh tế, quân sự, khoa học - kỹ thuật số một thế giới.

Với nhãn quan sáng suốt, ý thức cảnh giác, đặc biệt là sự giác ngộ chính trị của một dân tộc đã được trải qua thực tiễn đấu tranh dựng nước và giữ nước, mà trực tiếp nhất là trong kháng chiến chống thực dân Pháp trước đó, chúng ta đã sớm nhận thức chính xác bản chất xâm lược,

hiếu chiến của đế quốc Mỹ và tìm ra những phương sách đối phó hiệu quả, từng bước đánh thắng các chiến lược chiến tranh, tiến tới đánh thắng hoàn toàn cuộc chiến tranh xâm lược của đế quốc Mỹ. Đó chính là nghệ thuật thắng đối phương từng bước.

Ngay sau khi Hiệp định Giơnevơ được ký kết (7-1954), đế quốc Mỹ đã nhanh chóng đưa Ngô Đình Diệm về Sài Gòn, thiết lập nên chính quyền tay sai, triển khai chính sách xâm lược thực dân mới ở miền Nam Việt Nam. Trước tình hình mới, dưới sự lãnh đạo của Đảng, nhân dân miền Bắc ra sức ổn định, xây dựng và củng cố miền Bắc theo hướng xã hội chủ nghĩa làm căn cứ địa vững chắc cho cách mạng cả nước; nhân dân miền Nam tiến hành đấu tranh chính trị đòi Mỹ - chính quyền Sài Gòn thi hành hiệp định Giơnevơ, chống lại chính sách "tố cộng, diệt cộng", rồi tiến lên làm cuộc Đồng khởi năm 1960 trên toàn miền Nam, làm thất bại mưu đồ xâm lược giấu mặt, trả hinh của Mỹ, buộc chúng phải lộ diện.

Bắt đầu từ năm 1961, đế quốc Mỹ thi hành chiến lược chiến tranh đặc biệt - cuộc chiến tranh bằng quân đội Việt Nam Cộng hòa với tiền của, vũ khí và sự chỉ huy của Mỹ - nhằm đè bẹp và tiêu diệt cách mạng miền Nam. Cách mạng miền Nam từ khởi nghĩa từng phần phát triển lên chiến tranh cách mạng, kết hợp đấu tranh quân sự và chính trị song song, đánh đối phương bằng ba mũi giáp công trên cả ba vùng chiến lược, phát huy sức mạnh to lớn của chiến tranh nhân dân, đánh bại các biện pháp chiến thuật cơ bản

"trực thăng vận", "thiết xa vận"... và quốc sách "áp chiến lược", làm thất bại hoàn toàn chiến lược chiến tranh đặc biệt của đế quốc Mỹ.

Chưa cam chịu thất bại, từ giữa năm 1965, đế quốc Mỹ tiếp tục leo thang chiến tranh, triển khai chiến lược chiến tranh cục bộ, đưa quân chiến đấu Mỹ và quân đồng minh vào trực tiếp tham chiến trên quy mô lớn ở chiến trường miền Nam; đồng thời đẩy mạnh cuộc chiến tranh phá hoại bằng không quân và hải quân đối với miền Bắc. Cả nước ta sục sôi đánh Mỹ, đẩy mạnh chiến tranh nhân dân phát triển đến trình độ cao trên cả hai miền: quân và dân miền Nam đánh bại hai cuộc phản công chiến lược mùa khô 1965 - 1966, 1966 - 1967, rồi mở cuộc Tổng tiến công và nổi dậy Mậu Thân 1968; miền Bắc làm tròn nghĩa vụ của hậu phương lớn với tiền tuyến lớn miền Nam và đánh thắng cuộc chiến tranh phá hoại lần thứ nhất, làm thất bại hoàn toàn chiến lược chiến tranh cục bộ, tạo bước ngoặt quyết định trong cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước.

Thất bại trong chiến lược chiến tranh cục bộ, lại bị nhân dân thế giới và nhân dân chính nước Mỹ phản đối quyết liệt, đế quốc Mỹ thi hành chiến lược Việt Nam hóa chiến tranh - xuống thang chiến tranh, rút dần quân chiến đấu Mỹ và quân đồng minh ra khỏi miền Nam, đồng thời mở rộng chiến tranh sang Campuchia. Quân và dân ta mở cuộc tiến công chiến lược năm 1972, đồng thời phối hợp với quân và dân hai nước Lào và Campuchia đánh bại một bước quan trọng chiến lược Việt Nam hóa chiến tranh và

"học thuyết Níchxơn" ở Đông Dương Quân và dân miền Bắc đánh bại cuộc chiến tranh phá hoại lần thứ hai mà đỉnh cao là cuộc tập kích đường không chiến lược bằng B.52 vào Hà Nội và Hải Phòng (12-1972), buộc Nhà Trắng phải ký Hiệp định Pari (1-1973), rút hết quân chiến đấu Mỹ và quân các nước đồng minh của Mỹ ra khỏi miền Nam Việt Nam.

Sau Hiệp định Pari, đế quốc Mỹ vẫn tiếp tục tiến hành chiến lược Việt Nam hóa chiến tranh, chỉ huy quân đội và chính quyền Việt Nam Cộng hòa tiến hành "cuộc chiến tranh lấn chiếm và bình định". Ta tiến hành động viên tổng lực sức mạnh của cả nước, khẩn trương tạo thế, tạo thời cơ, kiên quyết tiến hành cuộc Tổng tiến công và nổi dậy mùa Xuân 1975, giải phóng hoàn toàn miền Nam, kết thúc thắng lợi cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước.

Trên cơ sở những sự kiện, tư liệu có tính hệ thống, được khai thác từ nhiều nguồn tin cậy khác nhau, được đối chiếu xử lý một cách khoa học, nguyên nhân chiến tranh và diễn biến cụ thể của cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước với những nội dung khái quát trên đây, được tái hiện qua tám tập sách đã xuất bản, tập IX sẽ tiến hành phân tích, đánh giá và chỉ ra những vấn đề có tính quy luật, tính lý luận để nghiên cứu vận dụng sáng tạo vào thực tiễn xây dựng nền quốc phòng toàn dân, thế trận an ninh nhân dân bảo vệ Tổ quốc hiện nay.

Với nội dung được xác định như vậy, *Lịch sử kháng chiến chống Mỹ, cứu nước (1954 - 1975)*, tập IX tập trung luận giải những vấn đề cơ bản sau: